

POLITIKERSPØRGSMÅL

Spørgsmål nr.: FRR-007-26

Dato: 11. februar 2026

Stillet af: Laila Kildesgaard (A).

Besvarelse udsendt den 20. februar 2026

Politikerspørgsmål vedr. oplysninger om patientuddannelse og inddragelse af blandt andre Diabetesforeningen

Motivation og spørgsmål:

Jeg skal til et arrangement i Diabetesforeningen for hele kommende Region Østdanmark 1. marts og et lokalt arrangement på Bornholm den 21. februar. I den forbindelse vil jeg bede om svar på følgende spørgsmål:

- Hvad tilbyder de to regioner aktuelt af patientuddannelser og findes der aktuelle politikker på området?
- Hvordan er modellen for inddragelse af patientforeninger og findes der aktuelle politikker på området?
- Hvad der forventes af krav og rammer for patientuddannelser og patientinddragelse i den kommende Region Østdanmark?

Svar:

Administrationen i hhv. Region Hovedstaden og Region Sjælland har koordineret besvarelsen.

Ad. 1. Hvad tilbyder de to regioner aktuelt af patientuddannelser og findes der aktuelle politikker på området?

I begge regioner er patientuddannelserne aktuelt placeret decentralt. Det er de enkelte afdelinger og specialer, der står for at tilbyde patientuddannelser, enten som oplysning og mestringsforløb eller som led i behandling. Den decentrale placering sikrer lokal forankring af patientuddannelser, hvorved der sikres nærhed og kendskab til de patienter og pårørende, som vil have gavn af patientuddannelse.

Der findes en bred række af patientuddannelser i begge regioner. Den tidsmæssige ramme for besvarelse af spørgsmålet har ikke gjort det muligt at udføre en fuld afdækning af aktuelle patientuddannelser.

Som eksempel på bredden i patientuddannelser kan nævnes:

- Psykoedukation, som tilbydes på alle psykiatriske afdelinger i Region Sjælland og Region Hovedstaden, inklusive retspsykiatrien. Psykoedukation har til formål, at patienter og deres pårørende opnår viden om sygdommen og bedre mulighed for mestring af sygdom og bedre livskvalitet ([Psykoedukation - Psykiatri, https://www.psykiatri-regionh.dk/psykoedukation](https://www.psykiatri-regionh.dk/psykoedukation)).
- Patientskoler for forskellige patientgrupper, fx patienter på Kirurgisk Afdeling på Sjællands Universitetshospital ([Kirurgisk Sengeafsnit 3 - Sjællands Universitetshospital](#))
- Patienter med diabetes tilbydes patientuddannelse i ambulatorierne, herunder pumpekurser. Der tilbydes også digitale læringstilbud såsom podcasts om forskning på området ([Diabetesforskerne - Steno Diabetes Center Sjælland](#)) og webinarer, som har fokus på forskellige emner knyttet til diabetes, herunder søvn, motion og seksualitet ([Lær med Steno Sjælland - Steno Diabetes Center Sjælland](#))
- Digital patientuddannelse for borgere med kronisk eller længevarende sygdom, gennem Helbredsprofilen.dk, som har film om livet med sygdom inden for en række sygdomme, herunder hjertesvigt, diabetes, KOL og kræft ([Helbredsprofilen - Helbredsprofilen](#)).
- Patientuddannelse for patienter med forstoppelse (Gastroenheden Amager og Hvidovre hospital) <https://www.hvidovrehospital.dk/afdelinger-og-klinikker/gastroenheden/Undersoegelse-og-behandling/Sider/Behandling-af-forstoppelse-.aspx>
- Patienter med diabetes, her tilbyder Steno Diabetes Center en række forskellige patientuddannelser fx Basal og udvidet kulhydrattælling og type 1-diabetes, Diabetes og psyken: Har du type 2-diabetes og trivselsproblemer? og Optimering af din insulinpumpe <https://www.sdcc.dk/laering/for-personer-med-diabetes/type-2-diabetes/Sider/diabetes-og-psyken.aspx>
- Præoperativ patientundervisning, til patienter på Rigshospitalets Hjer-tecenter
- Undervisning for stomipatienter, på Nordsjællands Hospital
- Forældreundervisning ift. for tidligt fødte børn, på Rigshospitalet

Der findes ikke centrale politikker for patientuddannelse i Region Sjælland eller Region Hovedstaden.

Ad. 2. Hvordan er modellen for inddragelse af patientforeninger og findes der aktuelle politikker på området?

I både Region Hovedstaden og Region Sjælland inddrages patientforeninger gennem deres deltagelse i de regionale Patientinddragelsesudvalg, som består af medlemmer udpeget af Danske Patienter, Danske Handicaporganisationer, Regionsældrerådet og Ældre Sagen. Patientinddragelsesudvalgene har til formål at sikre, at patienters og pårørendes perspektiver og erfaringer indgår i udviklingen af sundhedsvæsenet, herunder udvikling af mere sammenhængende forløb. I Region Sjælland sidder der aktuelt medlemmer fra blandt andet Bedre Psykiatri, Hjerteforeningen og Hjerneskadeforeningen ([Patientinddragelsesudvalget - Region Sjælland - Vi er til for dig](#))

Region Sjællands inddragelse af patientforeninger er derudover indeholdt i visionspapiret "Inddragelse i Region Sjælland – et politisk inspirationskatalog" ([inddragelse-i-region-sjaelland-et-politisk-inspirationskatalog.pdf](#)), hvor en af de seks anbefalinger netop omhandler inddragelse og samarbejde med civilsamfundet. Region Sjælland samarbejder med en række frivilligforeninger og patientorganisationer, herunder Kræftens Bekæmpelse og Hjerteforeningen. Dette reguleres yderligere af Region Sjællands Frivillighedspolitik ([appendix 38 frivilligpolitik-2021-pr-2-2-2021-incl-hoeringssvar-8-m.pdf](#))

I Region Hovedstaden findes der tilsvarende en vision for, hvordan Region Hovedstaden ønsker at samarbejde med civilsamfundet, herunder patientforeninger. Heri fremgår det, at Region Hovedstaden er i gang med mange gode samarbejder med civilsamfundsorganisationer og oplevelsen er, at civilsamfundet både kan supplere og komplementere det offentlige sundhedsvæsen fx ved at understøtte fællesskaber og nå målgrupper, som ikke i tilstrækkeligt omfang har kontakt med det offentlige sundhedsvæsen.

["https://www.regionh.dk/om-region-hovedstaden/planer-politikker-og-strategier/sundhed/Documents/Region%20Hovedstadens%20vision%20for%20samarbejdet%20med%20civilsamfundet_tilq%C3%A6nge-liq%20udgave.pdf"](https://www.regionh.dk/om-region-hovedstaden/planer-politikker-og-strategier/sundhed/Documents/Region%20Hovedstadens%20vision%20for%20samarbejdet%20med%20civilsamfundet_tilq%C3%A6nge-liq%20udgave.pdf)

Ad. 3. Hvad der forventes af krav og rammer for patientuddannelser og patientinddragelse i den kommende Region Østdanmark?

Inddragelse af patienter og pårørende kommer fortsat til at være et vigtigt indsatsområde – også i den kommende Region Østdanmark. Den patientoplevede kvalitet og effekt indgår som et af de bærende styringsprincipper for regionen i konstitueringsaftalen. Skabelsen af fælles krav og rammer for patientinddragelse og for patientuddannelser vil hvile på erfaringer og indsigter fra både Region Hovedstaden og Region Sjælland. Det forventes at blive formuleret i samarbejde med de nye Sundhedsråd samt andre relevante aktører på området.

Fra 2027 vil der blive nedsat Patient- og pårørendeudvalg, svarende til de nuværende Patientinddragelsesudvalg beskrevet ovenfor. Der vil blive nedsat

Patient- og pårørendeudvalg tilknyttet hvert Sundhedsråd. Det forventes, at medlemmer til disse udvalg vil blive udpeget af patient- og pårørendeorganisationer. Derved er sigtet, at patientforeninger inddrages i Sundhedsrådenes drøftelser i forbindelse med større, planlægningsmæssige beslutninger.

Region Sjælland:

<https://www.regionsjaelland.dk/sundhed/patientinddragelse-og-frivillige>

Region Hovedstaden:

<https://www.regionh.dk/patientinddragelse/om-cpi/strategi/Sider/default.aspx>

<https://www.regionh.dk/om-region-hovedstaden/planer-politikker-og-strategier/sundhed/Documents/Brugerpatientpolitik.pdf>

Ift. patientuddannelserne vil de stadig ligge decentralt og blive varetaget af hospitalerne på afdelingens/speciale niveau. I den nye generiske model for kronikerpakkerne nævnes patientuddannelser, som en del af de mulige behandlingstilbud. Tanken er, at sygehusene skal medvirke til at løfte denne opgave sammen med kommunale aktører og almen medicinske tilbud. Derudover er der mulighed for i de nye kronikerpakker at integrere patientuddannelse som del af den patientrettet forebyggelse for borgere med kronisk sygdom.

<https://www.sst.dk/udgivelser/2026/generisk-model-for-pakkeforloeb-for-mennesker-med-kronisk-sygdom>